

De schuldbelijdenis van de Protestantse Kerk en de Handreiking van een aantal predikanten uit de Gereformeerde gezindte aan de Joodse gemeenschap in Nederland hebben een stroom van reacties opgeleverd zowel positief als negatief.

Zowel bij voorstanders als bij critici liepen hierbij de emoties hoog op. Dat is te begrijpen. Deze verklaringen zijn opgesteld vanuit een oprechte en integere houding, maar dat geldt evenzo voor hen die kritische noten hebben geplaatst. Ik proefde ook bij sommigen teleurstelling, omdat de reacties vanuit de Joodse gemeenschap niet zo enthousiast en positief waren als men had verwacht.

Dit heeft te maken met verschillen tussen Jodendom en Christendom. Veel christenen hebben het idee dat beide godsdiensten heel veel op elkaar lijken en dat vooral het verschil is of Jezus wel of niet de Messias is. Maar dat is onjuist.

Schuldbelijdenis vanuit Joods perspectief

Tegen schuldbelijdenis kijken Joden anders aan dan (veel) christenen. Jom Kippoer, Grote Verzoendag is de belangrijkste vastendag van het Joodse volk. Op deze dag vergeeft de Heere de zonden en overtredingen die men het afgelopen jaar tegen Hem heeft begaan. Maar zonden en overtredingen die men tegen andere mensen heeft begaan, worden op deze dag niet automatisch vergeven. Alleen als men vrede met de ander sluit en hem om vergeving vraagt, dan pas kunnen deze zonden vergeven worden. Daarom gaat men in de dagen voor Jom Kippoer bij zichzelf te rade of er nog iemand is, die men verkeerd heeft behandeld en maakt het goed met de ander. Dat is heel belangrijk, want als men dat niet doet, zullen zijn zonden niet kwijtgescholden worden. De ander aan wie gevraagd wordt om te vergeven, dient dat met zijn gehele hart te doen. (zie Sjoelchan Aroech 131 :4). Vergeving kan dus alleen dan plaats vinden nadat je, dat wat je fout hebt gedaan, weer goed hebt gemaakt.

Volgens de Joodse wet is ieder mens verantwoordelijk voor zijn eigen daden. En men verwijst daarbij naar Ez. 18:20. Ieder mens is zelf verantwoordelijk voor zijn daden en niet voor de daden van zijn ouders of grootouders.

Samen tegen antisemitisme

De Joodse gemeenschap zal vooral letten op hoe wij als kerken en individuele christenen vandaag de dag omgaan met het antisemitisme in de Nederlandse samenleving. Nu is het voor ons een Bijbelse opdracht om pal achter het Joodse volk te gaan en iedere vorm van antisemitisme krachtig te bestrijden.

Een schuldbelijdenis verplicht. Als bijvoorbeeld een kerk eerst schuld belijdt aan het Joodse volk voor wat het voorgelacht verkeerd heeft gedaan en dan vervolgens van harte de BDS beweging, die oproept tot boycot van de staat Israël, gaat steunen, maakt zij zichzelf geheel ongeloofwaardig. De BDS beweging is een vorm van antisemitisme en als gelovigen en kerk dienen we ieder vorm van antisemitisme, dus ook de BDS, krachtig af te wijzen.

Onze schuld aan het Joodse volk

Als kerk en als individuele gelovigen zijn we primair geroepen om het evangelie te verkondigen. Daartoe roept het Nieuwe Testament ons op. Of in de woorden van Paulus in Rom. 1:16 "Het evangelie van Christus is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die

gelooft, eerst den Jood en ook de Griek.” Als kerk belijden wij dat de enige weg tot behoud en zaligheid is gelegen in de Messias, die uit de Joden is geboren. Christus is als eerste voor Zijn volk gekomen. Wanneer wij daarvan getuigen, zullen veel Joden ook dit als een vorm van antisemitisme beschouwen. Dat valt te begrijpen, gelet op het pijnlijke verleden van de verhouding tussen Kerk en Israël. Dat mogen we ons aantrekken. Hebben wij dit in het verleden wel op een goed manier gedaan? Niet om daarmee onze voorouders te veroordelen. Zij leefden in een andere tijd. Maar omdat mede door de kerkgeschiedenis er onder het Joodse volk een verkeerd beeld is ontstaan van het Evangelie en van de Persoon van de Heere Jezus. En dat doet pijn. Heeft daarom het Joodse volk niet het recht om juist in deze tijd wel te ontdekken hoe Joods het Evangelie is? Is het mede door de kerkgeschiedenis juist niet onze plicht om heel erg ons best te doen om dat verwrongen beeld recht te zetten? Dat doen we niet door te zwijgen of alleen schuld te belijden maar in liefde het gesprek aan te gaan en ze het Woord van God te geven. Het Nieuwe Testament zelf neemt alle veroordelen met betrekking tot de Persoon van de Heere Jezus weg en laat zien hoe door en door Joods het Evangelie is.

Dr. Pieter A. Siebesma, Harskamp

Dit artikel is gepubliceerd in het Reformatorisch Dagblad van 27 november 2020